

2016 - ANUL COȘBUC (XXII):

„Poezia lui Coșbuc în scutece” sau președinte la „Virtus Romana Rediviva”:

„să nu amestece în religione și politică,
deoarece nu suntem nici apologeți nici diplomați”

Despre proverbele și zicătorile – culese și redactate de George Coșbuc - se pot scrie multe lucrări, explicațiile date de marele poet fiind cât se poate de laborioase, sugestive și educative. Așa cum menționam la începutul anului, principalul obiectiv al seriei de articole „2016-anul Coșbuc” este contribuția pe care marele poet a avut-o la dezvoltarea publicisticii românești și în mod special a cotidianului sibian „Tribuna” (fondat de Ioan Slavici), al cărui redactor a fost. Toate articolele sunt reproduceri „ad litteram” după vechile articole originale, apărute în „Tribuna”, „Telegraful Român” sau în alte periodice ale vremurilor. Regret, că după seria de articole „2015- anul Slavici” (și seria prezentă), există cititori care consideră că redactorul acestor rânduri interpretează sau explică fragmente din opera publicistică a lui Coșbuc! Lectura atentă a seriei de articole permite oricărui cititor să înțeleagă cum și de ce a elaborat Coșbuc aceste mici studii, mulți - dintre noi - cunoscându-l exclusiv ca poet! În lumea contemporană, în care obiceiurile, tradițiile și chiar valorile sunt puse sub semnul întrebării, este de datoria noastră să înțelegem evoluția istorică. Iar dacă răsfoim cărțile de istorie constatăm că, exceptând domnitorii, singurii care au reușit să pătrundă în paginile manualelor au fost marile personalități literare. Putem număra puține personalități - din alte domenii - care au influențat decisiv istoria românilor. Oare de ce? A descifra factorii care au influențat elaborarea acestor studii sau articole poate fi una din temele de studiu pentru generațiile de tineri ce ne urmează!

Acum, în pragul primului mare pas în viață al adolescenților (alegerea carierei), reluăm cursul vieții școlare a marelui nostru înaintaș. Marele tribunist și poet Octavian Goga continua (în 1920) firul vieții lui George Coșbuc, într-un discurs celebru:

«,O caldă înfrățire populară însemna acest liceu, privegheat de dascăli crescuți pe vremea absolutismului austriac pe la universitățile germane, cunoscuții buni pedagogi ardeleni, naționaliști militanți, propagatori entuziaști ai descendenței noastre latine și oameni onești în slujba lor. Sub

conducerea acestora, la Năsăud stăruia un spirit de îndrăzneală a revendicărilor noastre și societatea de lectură „Virtus Romana Rediviva” a elevilor, constituită în 1870, cu activitatea ei e o oglindă a năzuințelor literare de pe atunci.

Aici a început Coșbuc să-și urzească cele dintâi versuri. Dacă ar fi rămas analfabet în „căciulă și ițari” totdeauna, s-ar fi ales din el un colăcar la nunți, un mare meșter anonim ca autorul Mioriței și suflarea lui de foc s-ar fi topit în flacăra pururea primenită a folclorului nostru. Pe băncile liceului însă, impulsul conștient al creațiunii l-a cercetat degrabă și încurajat de profesorii înțelegători, cari i-au ghicit de cu bună vreme talentul, la cincisprezece ani elevul de la Năsăud, scutit de studiile științifice și mai ales de matematici pentru care nu avea nicio trageră de inimă - cum ne-o spune dînsul - fiindcă era izgonită fantezia, - publica versuri în „Muza someșeana”. Un actual profesor universitar din Cluj, distinsul filolog N. Drăgan, a avut buna idee să publice într-o broșură o amănunțită și interesantă dare de seamă despre activitatea literară a elevului Coșbuc în liceul de la Năsăud, a cărui societate de lectură l-a proclamat președintele ei.

În cartea acestei societăți, între anii 1882-1884, când a luat bacalaureatul, s-a introdus un număr considerabil de versuri de ale lui. Sunt desigur strofe începătoare, asperități și nelămuriri destule, așa cum sunt însă, inspirații din balade populare sau reminiscențe din clasicii germani, frânturi de înțelepciune primitivă sau accente calde din imnul luminos al naturii pe care l-a cântat o viață întreagă, ele anunță pe cântărețul de mai târziu.

Smulg câteva rânduri din „Tablou de seară”:

„Blândă rază
Lucitoare
Scânteiază
Și-o culoare
Purpurie,”
Se aruncă
Pe câmpie
Și pe luncă ...”

E poezia lui Coșbuc în scutece, un acord avansat din „Noaptea de vară”. Ceea ce se resimte însă limpede din îndeletnicirile-i literare de pe atunci e îndrumarea spre genul epic, pecetea de căpetenie a artei lui.»

Despre începutul afirmării tânărului Coșbuc ne relatează și biograful marelui poet, Lucian Valea, în „Pe urmele lui George Coșbuc”: «Nimeni n-a fost surprins când la 20 decembrie 1883 societatea de lectură “Virtus Romana Rediviva” de la gimnaziul superior din Năsăud l-a ales prin aclamații generale, ca președinte pe Georgiu Coșbuc, studinte octavan. Deschizând la 9 decembrie prima ședință „officiosa literaria” noul președinte, în cuvântul său, le cerea colegilor ca în operate „să nu amestece în religioase și politică, deoarece nu suntem nici apologeți nici diplomați”.

Conducătorul societății de lectură era Dr. Constantin Moisil, profesorul „cu ochii mici și barbă deasă”, inamicul leneșilor și al celor care șopteau la ore: „măi mișei, nu vi-i rușine?”. Obținuse diploma de doctor în 29 noiembrie 1870 la Universitatea din Viena. Moisil era de părere că elevii trebuie să studieze aprofundat limba română nu numai pentru a câștiga „îndemănare și

corectitudine stilistică”, dar și pentru a-și asigura „cunoașterea istorică națională”. Cât privește pe autorii clasici, studierea lor, susținerea Moșil, are drept scop „să abată pe tineri de la locvacitatea zilnică și de la înfloriturile ce le întâmpină în unele scrieri și cu deosebire în foi”. (...)»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa on-line:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xxii-poezia-lui-cosbuc-in-scutece-sau-presedinte-la-virtus-romana-rediviva-sa-nu-amestece-in-religiune-si-politica-deoarece-nu-suntem-nici-apologeti-nici-diplomati-117068.html>

În: *Tribuna*, 29 mai 2016.

The screenshot shows the Tribuna.ro website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Arhiva', 'Anunturi online', 'Tribuna sporturilor', 'Publicitate', 'Redactia', and 'Tipotrib'. Below this is the Tribuna logo with the tagline 'Dintotdeauna pentru totdeauna!'. A red navigation bar contains categories: 'Eveniment', 'Actualitate', 'Stirile de pe strada mea', 'Sport', 'Cultura', 'Sanatate', 'Timp liber', 'Tribuna femeilor', and 'Descopera lumea'. The main content area features a news article with the headline: '2016 - anul COȘBUC (XXII) "Poezia lui Coșbuc în scutece" sau președinte la "Virtus Romana Rediviva": "să nu amestece în religie și politică, deoarece nu suntem nici apologeti nici diplomați"'. To the right of the headline are social media sharing buttons for Facebook (0 shares), Twitter (0 tweets), and a 'Share' button. Below the headline is a search bar labeled 'Cautare'. At the bottom of the article, there is a date and time stamp '29.05.2016 23:33', a view count '774 vizualizari', and a comment count '0 comentarii'. A small advertisement for 'Tribuna Sibiu' with '21 512 aprecieri' is visible in the bottom right corner.